

Metody pracy z dziećmi

W pracy z dziećmi nauczyciele wykorzystują różnorodne metody:

1. Metoda Dobrego Startu Marty Bogdanowicz (MDS)

- Założenia oraz oddziaływanie Metody Dobrego Startu.
 - ✓ Inspiracją do podjęcia pracy były informacje o metodzie Le Bon Depart autorstwa Thei Bunget, które dotarły do Polski pod koniec lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku.
 - ✓ MDS jest przeznaczona dla dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym oraz dla dzieci starszych, których rozwój psychoruchowy przebiega wolniej lub nieharmonijnie.
 - ✓ Założeniem MDS jest jednoczesne rozwijanie funkcji wzrokowych, słuchowych, językowych, dotykowo-kinestetycznych (uczucie dotyku i ruchu) i motorycznych oraz ich współdziałanie, czyli integracji percepcyjno-motorycznej. Funkcje te leżą u podstaw złożonej czynności czytania i pisania. Celem metody jest także kształtowanie lateralizacji (ustalenie ręki dominującej) oraz orientacji w schemacie ciała i przestrzeni.
 - ✓ Ćwiczenia MDS są wskazane dla dzieci przygotowujących się do nauki czytania i pisania, natomiast niezbędne w przypadku dzieci ryzyka dysleksji oraz osób o opóźnionym rozwoju psychoruchowym – niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie. Wyrównanie dysharmonii rozwojowych u dzieci z ryzykiem dysleksji zapobiega powstawaniu niepowodzeń szkolnych lub je minimalizuje.
- Dlaczego stosowanie Metody Dobrego Startu jest przydatne w wychowaniu przedszkolnym?
 - ✓ Udział przedszkolaka w zajęciach prowadzonych MDS sprzyja jego optymalnemu rozwojowi.
 - ✓ W wyniku systematycznych ćwiczeń doskonalą się funkcje wzrokowe, słuchowe, ruchowe oraz ich wzajemne współdziałanie czyli koordynacja.
 - ✓ Poprzez ćwiczenia językowe dziecko wzbogaca słownictwo, uczy się prawidłowo formułować zdania, odpowiadać na pytania, dostrzegać związki między treścią obrazka a tym, co zostało wyrażone słownie.
 - ✓ Metoda Dobrego Startu systematycznie rozwija orientację w schemacie własnego ciała i przestrzeni.

- ✓ Wielozmysłowe uczenie się, charakterystyczne dla MDS, bardzo dobrze odpowiada potrzebom dziecka w wieku przedszkolnym.

2. Pedagogika zabawy w edukacji przedszkolnej

- ✓ Pedagogika zabawy rozwinęła się w latach 70-tych XX wieku w Stanach Zjednoczonych, Niemczech i Austrii jako metoda pracy z grupą, będąca wynikiem poszukiwań dróg wspierania rozwoju człowieka, polepszania komunikacji interpersonalnej oraz integracji grupy.
 - ✓ Zadaniem pedagogiki zabawy jest dostarczanie osobom pracującym z dziećmi metod oddziałujących na sferę emocjonalną człowieka, sprzyjających ujawnianiu pozytywnych uczuć, wspomagających samodzielną aktywność, wzmacniających poczucie bezpieczeństwa, poprawiających komunikację i rozwijających współpracę w grupie, a także wywołujących refleksję nad własnymi doświadczeniami i przeżyciami.
 - ✓ Wiara w człowieka, w jego dobroć i potencjał twórczych możliwości, to podstawy metod pedagogiki zabawy. Nauczyciel, który zna i stosuje te metody może świadomie i kreatywnie inspirować działania wychowanków.
 - ✓ Zabawa jest najbardziej typową formą aktywności dzieci w wieku przedszkolnym. Dziecko w trakcie zabawy tworzy coś nowego, czyni siebie i otaczający świat tym wszystkim, o czym marzy lub pragnie być.
 - ✓ Pedagogika zabawy ukierunkowuje organizowanie codziennych działań pedagogicznych. Za pomocą prostych przedmiotów codziennego użytku dziecko przenosi się w świat fantazji, bawi się i poznaje to, co dla niego niedostępne.
- Pedagogika zabawy ma pewne zasady:
- ✓ zapewnia dobrowolność uczestnictwa;
 - ✓ uwzględnia wszystkie poziomy komunikowania się;
 - ✓ uznaje pozytywne przeżycia jako wartości i unika rywalizacji;
 - ✓ posługuje się różnorodnymi środkami wyrazu.
- Realizacja tychże zasad w pedagogice zabawy służy wzmocnieniu motywacji uczenia się oraz motywacji do pracy w grupie.
- Można wyodrębnić następujące rodzaje zabaw, stosowanych w pedagogice zabawy:
- ✓ zabawy ułatwiające wejście w grupę – poznanie nowego otoczenia, poznanie imion, poznanie powierzchownych cech osób, z którymi rozpoczynamy naukę;
 - ✓ zabawy rozluźniające, odprężające, wykorzystujące ruch, taniec, gest, likwidujące napięcie mięśni i napięcie psychiczne;

- ✓ zabawy ułatwiające wprowadzenie tematu, pozwalające poznać odczucia, doświadczenia, potrzeby i oczekiwania poszczególnych członków grupy;
- ✓ gry dydaktyczne, polegające na przedstawieniu treści w formie zagadkowego problemu i poszukiwaniu rozwiązań według proponowanych reguł;
- ✓ gry dyskusyjne, polegające na wymianie myśli, analizowaniu danego problemu z różnych stron, z włączeniem doświadczenia i dotychczasowej wiedzy uczestników, metody ułatwiające przekaz informacji zwrotnej, sygnalizujące indywidualną reakcję i odczucia poszczególnych osób;
- ✓ drama – wykorzystująca gry z podziałem na role jako wstęp do omówienia konkretnego problemu;
- ✓ zabawy umożliwiające samoocenę, poznanie własnej hierarchii wartości, własnych spontanicznych zachowań;
- ✓ zabawy integrujące dużą grupę, umożliwiające wszystkim wspólną, aktywną zabawę, bez podziału na bawiących się i obserwatorów, bez ośmieszającej rywalizacji, przypadkowych wygranych i kilku zwycięstw.

3. Edukacja matematyczna według Edyty Gruszczyk – Kolczyńskiej i Ewy Zielińskiej

- W edukacji matematycznej przedszkolaków najważniejsze są osobiste doświadczenia dziecka, stanowiące budulec, z którego dziecko tworzy pojęcia (matematyczne) oraz umiejętności. Doświadczenia te przyczyniają się do rozwoju myślenia i hartowania dziecięcej odporności. Podczas ich przetwarzania dziecko musi mówić, sprzyja to bowiem koncentracji uwagi i pomaga dostrzegać to, co najważniejsze.
- Zajęcia dla dzieci powinny być wypełnione zabawami, ciekawymi zadaniami i grami.
- Celem tej metody jest wspomaganie rozwoju umysłowego dzieci i dobre przygotowanie dzieci sześciolletnich do podjęcia nauki w szkole. Powstała ona w wyniku badań naukowych zmierzających do połączenia w jeden proces:
 - ✓ intensywnego wspomaganie rozwoju inteligencji operacyjnej dzieci;
 - ✓ kształtowania odporności emocjonalnej potrzebnej dzieciom do pokonywania trudności;
 - ✓ rozwijania umiejętności matematycznych stosowanych w codziennym życiu i wymaganych potem na lekcjach matematyki.
- Program edukacji matematycznej E. Gruszczyk – Kolczyńskiej ujmuje 12 kręgów tematycznych, które należy realizować w podanej kolejności, uwzględniając stopniowanie trudności i prawidłowości rozwoju dziecka:

- ✓ Orientacja przestrzenna, czyli kształtowanie umiejętności, które pozwolą dziecku dobrze orientować się w przestrzeni i rozmawiać o tym, co się wokół niego dzieje;
 - ✓ Rytmy – rozwijają umiejętność skupiania uwagi na prawidłowościach i korzystania z nich w różnych sytuacjach; potrzebne są przy nabywaniu umiejętności liczenia i rozumienia sensu mierzenia;
 - ✓ Kształtowanie umiejętności liczenia oraz dodawania i odejmowania obejmuje proces począwszy od liczenia konkretnych przedmiotów przez liczenie na palcach do liczenia w pamięci;
 - ✓ Wspomaganie rozwoju operacyjnego rozumowania, którego celem jest przygotowanie dziecka do zrozumienia pojęcia liczby naturalnej (zbiory);
 - ✓ Rozwijanie umiejętności mierzenia długości w zakresie dostępnym 6-latkom (1 cm, 1 m, 1 km, stopa, kroki, łokieć, dłoń, patyk, sznurek, miara);
 - ✓ Klasyfikacja – czyli wspomaganie rozwoju czynności umysłowych potrzebnych do tworzenia pojęć (wprowadzenie dzieci do zadań o zbiorach i ich elementach – segregowanie);
 - ✓ Układanie i rozwiązywanie zadań arytmetycznych – doskonalenie umiejętności rachunkowych dzieci;
 - ✓ Zapoznanie dzieci z wagą i sensem ważenia (ważymy lalki, piłki, misia i inne zabawki), używamy terminu „ciężar”;
 - ✓ Mierzenie płynów – pomaga dzieciom zrozumieć pojęcia: mniej – więcej.
 - ✓ Intuicje geometryczne:
 - kształtowanie pojęć geometrycznych – dziecko konstruuje w swoim umyśle pojęcia samodzielnie (lustro, figury);
 - układanie szlaczków.
 - ✓ Konstruowanie gier przez dzieci – hartuje odporność emocjonalną i rozwija zdolności do wysiłku umysłowego:
 - gry – opowiadania;
 - gry z czynnościami matematycznymi (doliczania, odliczanie).
 - ✓ Zapisywanie czynności matematycznych znakami (<, >, =, +,).
- Wszystkie wymienione wyżej kręgi tematyczne trzeba zrealizować w podanej kolejności, gdyż uwzględnia ona nie tylko stopniowanie trudności, ale także prawidłowości rozwoju dziecka. Dla uzyskania dobrych efektów zajęcia powinny być prowadzone trzy razy w tygodniu. Zajęcia należy prowadzić dotąd, dopóki sprawiają dziecku przyjemność.

- Taki zakres kształcenia sprzyja stymulowaniu uzdolnień matematycznych u dzieci i dobrze przygotowuje je do nauki matematyki w szkole.

4. Kinezylogia Edukacyjna jako metoda skutecznego rozwoju i uczenia się

- ✓ Jest to metoda oparta na badaniach i doświadczeniu zawodowym dr Paula Dennisona.
- ✓ Od 25 lat jest wykorzystywana w pracy z dziećmi i dorosłymi na całym świecie.
- ✓ Według specjalistów Kinezylogii Edukacyjnej, to właśnie ruch jest drzwiami do efektywnej nauki.
- ✓ Metoda ta bazuje na prostych ćwiczeniach ruchowych, mających na celu aktywizację i integrację asymetrycznych funkcji obu półkul mózgowych.
- Dzięki ćwiczeniom z zakresu Kinezylogii Edukacyjnej:
 - ✓ Dzieci uczą się łatwiej i szybciej.
 - ✓ Mają większą motywację oraz energię do nauki i zabawy.
 - ✓ Uczą się używając całego swojego potencjału i z łatwością osiągają sukcesy.
 - ✓ Czytają bez wysiłku i z przyjemnością.
 - ✓ Zwiększają swoją koncentrację.
 - ✓ Redukują stres.
 - ✓ Poprawiają koordynację całego ciała.
- Metoda ta jest także pomocna dla dzieci ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się, takimi jak dysleksja, dysortografia, dysgrafia oraz nadpobudliwych ruchowo oraz z zaburzeniami w zachowaniu.

5. Pedagogika CELESTYNA FREINETA

- ✓ Działania, które podejmujemy, mają na uwadze przede wszystkim wspomaganie wielostronnego rozwoju osobowości dziecka. Stąd pedagogika Celestyna Freineta obecna jest w naszym przedszkolu. Célestin Freinet (1896 – 1966), pedagog francuski, twórca „francuskiej szkoły nowoczesnej” (ecole moderne français). Opracował własną metodę nauczania początkowego, eliminującą podręczniki szkolne i tradycyjne sposoby prowadzenia zajęć lekcyjnych. Metoda wykorzystywała swobodną ekspresję, aktywność i twórcze działanie dziecka. Metodę swą oparł na pracy-zabawie, która najbardziej odpowiada potrzebom dzieci.

- ✓ Pedagogika ta uwzględnia wszechstronny rozwój dziecka, jego potrzeby, możliwości i naturalny sposób życia. Szanuje jego indywidualność i odrębność. Uczenie i wychowanie oparte jest na dialogu, współpracy, odpowiedzialności, tolerancji, rozwijaniu wewnętrznej motywacji, samodzielnych i grupowych doświadczeniach oraz aktywnym współuczestniczeniu dzieci.
 - ✓ Podstawę teoretyczną pedagogiki Freineta stanowi wielokierunkowa ekspresja dziecka: językowa, literacka, plastyczna i muzyczna. Źródłem wiadomości i ekspresji dziecka jest w tej koncepcji przeżyte doświadczenie, które rzutuje na jego wypowiedź w słowie, rysunku, rzeźbie, piosence. Freinet dążył do zapewnienia maksymalnego rozwoju dziecka poprzez jego udział w różnych formach ekspresji. Freinet poświęca również wiele uwagi problemom społecznym, które warunkują powodzenia i niepowodzenia poczynań pedagogicznych w życiu przedszkolnym i szkolnym dziecka.
 - ✓ Jeśli chodzi o wiek przedszkolny, podstawowym założeniem wychowawczym jest – jego zdaniem – indywidualne doświadczenie poszukujące dziecka. Zadaniem nauczyciela jest stwarzanie dzieciom warunków do możliwie najszerszego stosowania doświadczeń „po omacku”. Polegają one na zorganizowaniu bogatego naturalnego środowiska, w którym dziecko zapoznaje się z otoczeniem, z różnymi jego elementami, zajmuje się nimi, poszukuje.
- Założenia pedagogiki Freineta:
- ✓ nie ma podziału na dydaktykę i wychowanie;
 - ✓ przedszkole, szkoła nie mogą selekcjonować dzieci na lepsze i gorsze, lecz powinny pracować z dziećmi o różnych możliwościach intelektualnych;
 - ✓ w pracy pedagogicznej najważniejszy jest rozwój osobowości każdego dziecka;
 - ✓ pedagogika oparta jest na prawach dziecka, szacunku dla jego osoby, potrzeb i dążeń
 - ✓ w rozwoju zawodowym nauczyciela ważna jest wymiana doświadczeń;
 - ✓ założenia pedagogiczne realizowane są za pomocą technik, które ułatwiają pracę nauczyciela.
- Techniki wykorzystywane w pracy z dziećmi oraz sposoby ich wykorzystania:
- ✓ Swobodne teksty. Dziecko przedszkolne nie potrafi jeszcze pisać, a więc ta technika jest stosowana w formie nagrywania na kasetę magnetofonową swobodnych tekstów dzieci na określony lub dowolny temat.
 - ✓ Doświadczenia poszukujące. W naukach przyrodniczych bazujemy na obserwacji i samodzielnym działaniu dziecka. Dziecko analizując problem,

szuka w sposób naturalny metody rozwiązania go. Ogromną rolę w poznawaniu odgrywają wycieczki, które są źródłem dalszych działań na zajęciach (środowisko przyrodnicze, teatr, muzea, wystawy, zakłady pracy itp.).

- ✓ Swobodna ekspresja plastyczna, muzyczna i teatralna. Istnieje ścisły związek między ekspresją słowną, a ekspresją plastyczną, muzyczną czy teatralną. W pracy z dziećmi inspiracją jest: muzyka, wiersz, opowiadanie, zdarzenie, wycieczka czy też przeżycie osobiste. Swobodna ekspresja ma ogromny wpływ na rozwój osobowości dziecka, uczy odpowiedzialności za swoje dzieło. Naszym zadaniem jest tworzenie klimatu i nastroju wyzwalającego chęć do uzewnętrznienia uczuć i emocji dzieci.

6. Metoda gimnastyki twórczej (ekspresyjnej) Rudolfa Labana

- ✓ Metoda ta, nazywana jest także metodą improwizacji ruchowej. Ważną rolę odgrywa tu inwencja twórcza ćwiczącego, jego pomysłowość, fantazja, oraz doświadczenie ruchowe.
 - ✓ Operuje się tu zadaniami ruchowymi otwartymi i zamkniętymi, opowieścią ruchową, ruchem zabawowo – naśladowczym, inscenizacją, improwizacją ruchową, pantomimą, mimiką, groteską, kanonami ruchowymi, ćwiczeniami muzyczno – ruchowymi przy użyciu instrumentów perkusyjnych, oraz muzyki żywej i mechanicznej, zabawami rytmicznymi – tanecznymi, elementami tańców regionalnych i narodowych, które komponuje się następnie w małe układy.
 - ✓ Trzeba jednak nadmienić, iż czasem wprowadza się tu ruch naśladowczy, bądź też wykonywany w formie ścisłej. Jest to niezbędne zwłaszcza przy wprowadzaniu ćwiczeń muzyczno – ruchowych i tańców.
 - ✓ Omawiana metoda nie służy jednak nauczaniu techniki ruchu gimnastyczno – sportowego, lecz rozbudzaniu zdolności tanecznych już od najmłodszych lat. W swojej metodzie R. Laban uważa taniec jako zdolność wypowiedzenia swoich wrażeń, uczuć, oraz przeżyć przy pomocy ruchu.
 - ✓ Jak wszystkie metody twórcze, tak i omawiana metoda nie zaleca żadnego z góry narzuconego toku.
- Najistotniejsze jest przestrzeganie trzech zasad:
 - ✓ Wszechstronności;
 - ✓ stopniowania trudności;
 - ✓ naprzemienności wysiłku i rozluźnienia, koncentracji i rozproszenia.
 - Nauczyciel staje się tutaj współuczestnikiem i współpartnerem zabawy.
 - Metoda ruchowa ekspresji twórczej daje możliwość rozwijania się w zakresie (między innymi):

- ✓ wycucia własnego ciała;
 - ✓ wycucia przestrzeni;
 - ✓ wycucia ciężaru ciała (siły);
 - ✓ doskonalenia płynności ruchów;
 - ✓ kształtowania umiejętności współdziałania z partnerem, grupą.
- Stosowanie gimnastyki twórczej w przedszkolu będzie owocowało zwiększeniem intensywności zajęć ruchowych i zaangażowaniem dzieci w podejmowaną działalność. W gimnastyce tej, bowiem zadania ruchowe następują szybko po sobie, nie wymagają dłuższych objaśnień, pokazu, oczekiwania na swoją kolej, oraz charakteryzują się płynnością ruchu i totalną pracą wszystkich organów i narządów ustroju ze znaczącym udziałem centralnego układu nerwowego.
 - Metoda gimnastyki ekspresyjnej, która rozwija zdolności twórcze i odkrywcze w pracy z dziećmi w przedszkolu, może ujawniać się w trojaki sposób:
 - ✓ sporadycznie w formie krótkich wstawek uatrakcyjniających zajęcia;
 - ✓ przez prowadzenie większych fragmentów zajęć;
 - ✓ przez prowadzenie całych jednostek metodycznych omawianą metodą.

7. Metoda twórczego myślenia J. Osborne – „Burza mózgów”

- Metoda ta jest szczególnie polecana podczas rozwiązywania problemów. Wszyscy uczestnicy mają prawo zgłaszać swoje pomysły, ponieważ nie podlegają one ocenie (co jest bardzo istotne w pracy z dziećmi).
- Ważna jest duża ilość pomysłów, lecz nie jest istotne, kto jest autorem pomysłów. Po zakończeniu zgłoszeń, można przystąpić do oceny pomysłów pod kątem przydatności w pracy.
- Metoda twórczego myślenia polecana jest w codziennej pracy z dziećmi, gdyż:
 - ✓ wspaniale integruje grupę;
 - ✓ rozwija fantazję;
 - ✓ rozbudza w dziecku wyobraźnię twórczą.

8. Drama

- Drama jest metodą nauczania – uczenia się, ponieważ wyróżniają ją charakterystyczne, specyficzne czynności nauczyciela i ucznia. Czynności nauczyciela polegają na przekazywaniu dzieciom poleceń i prośba, aby rozwiązali konkretny problem wchodząc w role i rozwiązując go w sytuacji fikcyjnej. Dzieci

najczęściej w małych grupach przygotowują się do realizacji zadania, a następnie przedstawiają je w formie improwizacji.

- Dzieci biorące udział w dramie pogłębiają swoje przeżycia i realizują się twórczo, uczą się analizować różne reakcje: pozytywne, negatywne, a jednocześnie dokonują korekty zachowań.
- Nauczyciel pracujący techniką dramy powinien pamiętać o podstawowych zasadach nauczania, zwłaszcza o zasadach stopniowania trudności. Dramę należy bowiem wprowadzać od najprostszych jej technik (np. improwizacje w 2-3 osobowych zespołach), aż do scen improwizowanych z większą ilością dzieci.
- W pracy z dziećmi młodszymi, stosowane techniki dramowe dające dobre efekty pracy to gry dramowe, rzeźby, oraz fotografie. Polecenia nauczyciela powinny być tutaj proste a problem do rozwiązania bliski i znany dzieciom, poczynając od tego, co jest bliższe dzieciom, przechodząc stopniowo do tego, co dalsze, nowe i nieznanne.
- Zastosowanie dramy jako metody pracy z dziećmi umożliwia:
 - ✓ rozwijanie w dziecku wiary w siebie;
 - ✓ kształcenie pełnej osobowości, pobudzanie harmonijnego rozwoju;
 - ✓ rozszerzanie zakresu aktywności dziecka;
 - ✓ wykorzystywanie w codziennej praktyce wychowawczej elementów sztuki w różnych jej przejawach (muzyka, teatr, plastyka);
 - ✓ rozwijanie wrażliwości, wyobraźni i doświadczeń;
 - ✓ stwarzanie takich sytuacji, w których dziecko uczy się dokonywać samodzielnych wyborów i podejmować decyzje;
 - ✓ kształtowanie postawy otwartej i kreatywnej;
 - ✓ nacisk na indywidualny rozwój dziecka;
 - ✓ rozwijanie i wzbogacanie słownictwa.
- W grupie pracującej metodą dramy dzieci uczą się przede wszystkim współpracy, bycia ze sobą, wzajemnej akceptacji, znika wstydlivość, a w jej miejsce pojawia się otwartość, szczerowość, pewność siebie, umiejętność dzielenia się i pomagania sobie.
- W dramie każdy odnosi sukces. Nie ma tu, bowiem nieważnych ról, nie jest to teatr, nie chodzi tu o wyreżyserowane popisy aktorskie, więc nie ma tu ról, które mogłyby być źle zagrane.

9. Ćwiczenia rytmiczne

- Polegają one na ćwiczeniach ciała, które są wykonywane na „różne polecenia” muzyczne, oraz przeżywaniu a następnie wyrażaniu ruchem i gestem ciała, treści emocjonalnych zawartych w muzyce.
- Ruch muzyczny jest jakby połączeniem muzyki i plastyki.
- W czasie ćwiczeń rytmicznych dokonuje się przetwarzanie odbioru wrażeń słuchowych na ruch i gest ciała, ponieważ ruch i rytm muzyczny są przedłużeniem rytmu biologicznego człowieka.
- Ćwiczenia rytmiczne stwarzają możliwość odczuwania muzyki ciałem, sercem, myślą, stopniowo uczą umiejętności wypowiedzania się, otwierania własnej osobowości dla świata, dla otoczenia. Aktywizują one ciało i psychikę dziecka, przyzwyczajają je do bacznej postawy w oczekiwaniu na polecenie muzyczne, następnie również na silne bodźce, do gotowości reakcji.
- Ćwiczenia te tworzą nowe odruchy i rozwijają sprawność aparatu mięśniowo – ruchowego, to zaś ważne jest dla każdego człowieka, a przede wszystkim dla dzieci w okresie rozwoju. Przez ćwiczenia rytmiczno – muzyczne dziecko dochodzi do zupełnego podporządkowania aparatu ruchowego swej woli. Mają one również wielki wpływ na opanowanie nieśmiałości i nerwowości dzieci, są doskonałą formą pobudzania aktywności, wiary we własne siły, pełnią rolę relaksu i terapii.
- Ćwiczenia rytmiczne wpływają niezawodnie na rozwój pewnych zdolności intelektualnych: ćwiczą i rozwijają umiejętność koncentracji i równoczesnej obserwacji kilku zjawisk, kształcą szybką reakcję intelektualną, przyczyniają się do rozwoju spostrzegawczości, umiejętności porównywania i analizy, pamięci, wreszcie rozwoju wyobraźni i twórczej gotowości.
- Wiele ćwiczeń polega na swobodnej improwizacji, przy czym zwraca się uwagę na naturalny, niewymuszony i piękny plastyczny gest.

PROGRAMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO WYKORZYSTYWANE W PRACY DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ

➤ Program wychowania przedszkolnego

„Razem w przedszkolu” autorstwa J. Andrzejewskiej J. Wieruckiej; WSiP

Program wychowania przedszkolnego opracowany został zgodnie z nową podstawą programową wychowania przedszkolnego. W programie przyjęto, że dziecko jest aktywnym podmiotem poznającym siebie i swoje możliwości. Treści zostały ułożone spiralnie i koncentrycznie na trzech poziomach wiedzy i umiejętności, ponieważ odpowiada to specyfice rozwoju dziecka, które potrzebuje powrotu do treści wcześniej eksponowanych. Autorki podpowiadają, jakimi sposobami realizować najważniejsze cele edukacji przedszkolnej, zawarte w podstawie programowej. Pokazują, że grupa przedszkolna jest wspólnotą osób uczących się i każde dziecko ma być w niej aktywne. Podpowiadają, jak wspomagać dzieci w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, fizycznym, estetycznym i etycznym już od najmłodszych lat, aby przygotować je do nauki w szkole.

Treści programowe są objęte obszarami:

- Poznawanie siebie jako osoby
- Doświadczenie samodzielności
- Odkrywanie znaczenia zdrowia, ruchu, higieny i bezpiecznego zachowania się
- Poznawanie i rozumienie świata przyrody
- Poznawanie środowiska społecznego
- Poznawanie ojczyzny i świata
- Wprowadzanie w kulturę życia. Wartości etyczne i estetyczne
- Rozbudzanie ciekawości poznawczej
- Poznawanie świata symboli i znaków
- Poznawanie znaczenia języka w porozumiewaniu się i uczestnictwie w kulturze
- Przygotowanie do pisania i czytania
- Poznawanie znaczenia matematyki
- Poznawanie świata nauki i techniki

Powyższe obszary uwzględniają zróżnicowany poziom rozwoju i doświadczeń dzieci.

➤ Program wychowania przedszkolnego

„Kalendarz przedszkolaka”; Wydawnictwo Szkolne PWN

Treści i układ programu oraz wskazówki dotyczące organizacji pracy z dziećmi zapewniają realizację głównych celów wychowania przedszkolnego, wynikających z podstawy programowej.

Program Kalendarz Przedszkolaka wskazuje nauczycielowi, jakie wiadomości i sprawności powinno osiągać dziecko w toku działań wychowawczo-dydaktycznych. Układ programu ułatwia integrację wybranych treści w ramach realizowanych tematów kompleksowych.

Zadaniem nauczyciela jest aktywizowanie dziecka tak, aby zdobywało ono coraz nowsze umiejętności w toku proponowanych zabaw i działań. Miarą jego sukcesu będzie osiągnięcie pożądanych kompetencji, wskazanych w podstawie programowej.

W Programie:

- omówiono 15 obszarów wyodrębnionych w obowiązującej podstawie programowej,
- umożliwiono indywidualizację pracy z dzieckiem zdolnym i w grupach zróżnicowanych wiekowo,
- przewidziano stopniowe opanowanie przez dziecko określonych umiejętności w poszczególnych obszarach,
- zaprezentowano zasady obserwacji i diagnozy przedszkolnej; do programu załączono dokument Informacja o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej

Ponadto w przedszkolu działają i są dopuszczone programy autorskie:

➤ **Program autorski „EDUKACJA EKOLOGICZNA W PRZEDSZKOLU”**

**Autor programu: mgr Danuta Wirt
mgr Hanna Drozdowicz**

Program „Edukacja ekologiczna w przedszkolu” przeznaczony jest do realizacji

w grupie dzieci 4, 5-letnich, podczas codziennej pracy dydaktyczno-wychowawczej. Myślą przewodnią oraz podstawą doboru i układu treści było poznawanie ekologicznych aspektów własnego domu, przedszkola, najbliższego otoczenia, samodzielne zdobywanie wiedzy przyrodniczej poprzez rozwiązywanie problemów, dokonywanie bezpośrednich obserwacji oraz przeprowadzanie eksperymentów.

Realizacja programu ma pomóc w kształtowaniu u dzieci umiejętności, postaw i zachowań mających na celu zrozumienie świata przyrody oraz problemów środowiska. Poprzez jego realizację dziecko zdobędzie takie umiejętności jak:

- obserwowania i opisywania składników środowiska i współzależności między nimi;
- projektowania działań mających na celu właściwe korzystanie z zasobów przyrody oraz poprawę stanu najbliższego środowiska;
- przeprowadzania i prezentowania prac badawczych;
- podejmowania decyzji i działań na rzecz środowiska naturalnego, w tym aktywnego uczestnictwa w akcjach: sprzątania świata, zbierania makulatury, nakrętek i zużytych baterii;
- wynikające z uczestnictwa w konkursach przyrodniczych, ekologicznych, organizowanych przez placówki oświatowe i inne.

Efektom realizacji programu powinno być ukształtowanie takiej jednostki, która nie będzie bezmyślna, samolubna i konsumpcyjna wobec przyrody i jej zagrożeń.

➤ **Program autorski „Bezpieczne dziecko”**

Autor programu: mgr Izabela Szymańska

Program „Bezpieczne dziecko” ma pomóc zrozumieć konieczność dbania o bezpieczeństwo swoje i innych. Przeznaczony jest do realizacji w grupie dzieci 4,5 letnich, podczas codziennej pracy dydaktyczno-wychowawczej. Poprzez jego realizację dziecko zdobędzie wiedzę i umiejętności pozwalające świadomie

kierować swoim zachowaniem w sytuacjach kiedy będzie musiał podejmować decyzje dotyczące jego bezpieczeństwa.

Dziecko pozna i zrozumie:

- zasady bezpiecznego zachowania się w przedszkolu
- reguły współżycia w grupie
- zagrożenia z nadużywania mediów
- zasady uczestnictwa w ruchu drogowym
- potrzebę zachowania ostrożności w kontakcie z obcymi osobami

Realizacja programu ma pomóc w kształtowaniu u dzieci postaw mających na celu zrozumienie jak należy zachowywać się, aby nie narażać siebie i innych.